Tervise Arengu Instituut

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 11.11.2026 nr 7-1/8213

Meie 25.11.2026 nr 1-5/518-1

Tervise Arengu Instituudi seisukoht Euroopa Komisjoni poolt 17.09.2026 avaldatud ettepaneku „EU KIDS ACT - digiplatvormide vastutus ja usaldusväärsus ELis“ kohta

Oleme tutvunud Teie poolt esitatud materjaliga. Ühiste reeglite kehtestamine ja digiplatvormide vastutuse suurendamine alaealiste kaitseks on laste tervise ja heaolu toetamise seisukohast oluline ja vajalik samm.

2021/2022. õppeaastal 11–15-aastaste õpilaste seas läbi viidud kooliõpilaste tervisekäitumise uuringu andmetel esines sotsiaalmeedia sõltuvuse sümptomeid 10%-l tüdrukutest ja 7%-l poistest. Eriti paistis silma 13-aastaste tüdrukute vanuserühm, kus sotsiaalmeedia sõltuvuse sümptomitega õpilaste osakaal ulatus 14%-ni, olles kõrgem nii samaealistest poistest kui ka teistest vanuserühmadest. Samuti ilmnes, et probleemset sotsiaalmeedia kasutust esines sagedamini õpilastel, kellel oli raske rääkida oma probleemidest ema või isaga, kes hindasid oma tervist kehvemaks, olid eluga vähem rahul, kellele ei meeldinud koolis käia ning kellel esines rohkem vaimse tervise raskusi ja uimastite tarvitamist.

Tervise Arengu Instituut toetab eelnõu eesmärke. Lahenduste osas peame eriti oluliseks lastele ohutu disaini nõuete kehtestamist ning nende tõhusat jõustamist ja järelevalvet. Kuigi vanusepiirangud kehtivad platvormidele ka praegu, ei ole need senisel kujul suutnud pakkuda lastele piisavat kaitset ega vähendada digikeskkonnaga seotud tervise- ja heaoluriske.

Samas peame oluliseks arvestada ka võimalike kõrvalmõjudega. Näiteks võib määruse rakendamine suurendada läbi digitaalse ebavõrdsuse tervisealast ebavõrdsust, kui laste ligipääs teenustele hakkab sõltuma vanemate digipädevusest või valmisolekust kasutada vanemliku kontrolli lahendusi. Samuti võib regulatsioon mõjutada ebaproportsionaalselt haavatavaid noori, kelle jaoks veebikogukonnad ja digikeskkonnad on olnud oluliseks toe, kuuluvustunde või abi saamise allikaks. Seetõttu peame vajalikuks nende mõjude põhjalikku hindamist ja seiret.

Lisaettepanekuna soovitame täiendada määrust nõudega hinnata selle pikaajalist mõju laste tervisele ja heaolule. Mõjuhindamine võiks hõlmata muu hulgas sotsiaalmeedia probleemse kasutamise levimust, vaimse tervise näitajaid, heaolu, sotsiaalset kuuluvust ning võimalikke mõjusid tervisealasele ebavõrdsusele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Annika Veimer
direktor

Sigrid Vorobjov
sigrid.vorobjov@tai.ee

Tiia Pertel
Tiia.pertel@tai.ee

Enrico Kaljurand
enrico.kaljurand@tai.ee